

Staatsbosbeheer maakt denkfout

Met belangstelling las ik Haarlens Dagblad van 22 februari het artikel over de plannen van buitenplaats Elswout. Ik wil daarop reageren.

De gemeente Bloemendaal bestaat voor 85 procent uit groen. Een zeer groot gedeelte van deze 85 procent bestaat uit Nationaal park Zuid-Kennemerland/Natura 2000-gebied, buitenplaatsen en landgoederen. Bloemendaal is een zogenaamde natuurbeheergemeente. Voor natuurbeheer is een consequente langetermijnvisie nodig. De waan van de dag moet te allen tijde worden voorkomen.

Staatsbosbeheer geeft aan om na eeuwen van conserverend beheer het roer te willen omgooien wat betreft het beheer van Elswout en naar beheer te willen overstappen waar het schrijven van zwarte cijfers leidend moet worden. Dit om verpaupering te voorkomen. Deze waan van de dag van Staatsbosbeheer vraagt om een nuancering.

Elswout is een buitenplaats. Buitenplaatsen hebben nooit economische dragers gehad en kosten per definitie al eeuwenlang geld om te bezitten en te beheren. De eigenaren/beheerders hebben dat al eeuwenlang uit externe inkomstenbronnen moeten bekostigen. (Dit in tegenstelling tot grote landgoederen in het

Het poortgebouw van buitenplaats Elswout.

ARCHIEFFOTO

oosten van het land met soms meerdere duizenden hectare verpachte landbouwgronden als economische dragers.)

De erven van de familie Van der Vliet/Borski, die Elswout vele generaties in bezit en beheer hebben gehad en het al die tijd uit externe inkomsten bronnen hebben bekostigd, hebben Elswout in 1958 voor een symbolische prijs overgedragen aan de gemeente Bloemendaal. Dit omdat de familie te wijd vertakt was geraakt en het daarom niet langer mogelijk was het onderhoud uit externe inkomstenbronnen te blijven betalen.

Omdat Elswout een van de mooiste - zo niet de mooiste - buitenplaats van Nederland is en daarom van nationaal belang, heeft de gemeente aan het rijk aangeven dat het eerlijker/reëler was als beheer/onderhoud door het rijk zou worden betaald. Op die basis is het in 1970 door de gemeente overgedragen aan Staatsbosbeheer.

Het ensemble Elswout is rijksmonument en is een Europees Natuurmonument onder Natura 2000 en gerangschikt als onderdeel van het Nationaal Park Zuid Kennemerland.

Staatsbosbeheer maakt een

denkfout door in 2020, nadat Elswout eeuwenlang is beheerd en onderhouden met externe fondsen, een plan te presenteren waarbij Elswout zichzelf zou moeten kunnen bedruipen. Natura 2000-gebieden zijn aangewezen als Europese natuurmonumenten. En daar wegen de belangen van de natuur zwaarder dan de belangen van zwarte cijfers schrijven.

Voor het Natura 2000-gebied geldt: doe wat het beste is voor het behoud of herstel van de natuur. Een speerpunt is bijvoorbeeld het verbeteren van de biodiversiteit. Recreatief medegebruik in een Natura 2000-gebied mag alleen indien dat geen negatieve invloed heeft op de natuur.

De ontvouwde plannen van Staatsbosbeheer om Elswout commercieel tegen marktconforme huren te willen gaan exploiteren staan op gespannen voet met de regels die van toepassing zijn op Natura 2000-gebied. Het vergroten van een parkeerterrein tot 165 auto's staat daarom haaks op wat de wet voorschrijft. Dit parkeerterrein is namelijk alleen nodig om marktconforme huren te kunnen rekenen aan beoogde horeca en hotelexploitanten op Elswout.

Staatsbosbeheer motiveert haar plannen dat het schrijven van zwarte cijfers nodig is om verpaupering te voorkomen. De wet schrijft voor dat een eigenaar verplicht is om een rijksmonu-

ment te onderhouden. Die verplichting geldt ook voor Staatsbosbeheer. Elswout is als ensemble aangewezen als rijksmonument, de eigenaar moet dit dan dus onderhouden met gelden uit externe inkomstenbronnen.

Bij deze dan ook een oproep aan de verantwoordelijk minister om Staatsbosbeheer te wijzen op de wettelijke regels voor rijksmonumenten en Natura 2000-gebieden. En Staatsbosbeheer op te dragen met een nieuw plan te komen dat recht doet aan die wettelijke regels.

Er zijn 32 buitenplaatsen in de gemeente Bloemendaal die gerangschikt zijn onder de Natuurschoonwet. Al deze 32 buitenplaatsen en landgoederen hebben ook geen economische dragers en worden allemaal zonder een uitzondering al eeuwen lang beheerd en onderhouden met gelden afkomstig uit externe inkomsten. Wat voor Elswout geldt, moet ook gelden voor de 31 andere buitenplaatsen in Bloemendaal, waaronder bijvoorbeeld Elswoutshoek. En wat voor Elswoutshoek geldt, moet ook voor Elswout gelden.

Staatsbosbeheer stelt met haar 'het roer moet om-plannen' onomkeerbare veranderingen voor. Onomkeerbare veranderingen binnen Natura 2000 vergen een uiterst zorgvuldige besluitvorming.

Jan de Jong
Bloemendaal